

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. gegužės 13 d.
(OR. en)

9076/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0154 (CNS)

FISC 112
ECOFIN 428
IA 72

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. gegužės 12 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 216 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS DIREKTYVOS dėl taisyklių, kuriomis reglamentuojama įsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą mažinanti lengvata ir galimybės atskaityti palūkanas įmonių pelno mokesčio tikslais ribojimas, nustatymo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 216 final.

Pridedama: COM(2022) 216 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 05 11
COM(2022) 216 final

2022/0154 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

**dėl taisyklių, kuriomis reglamentuojama išsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą
mažinanti lengvata ir galimybės atskaityti palūkanas įmonių pelno mokesčio tikslais
ribojimas, nustatymo**

{SEC(2022) 204 final} - {SWD(2022) 144 final} - {SWD(2022) 145 final} -
{SWD(2022) 146 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2021 m. gegužės 18 d. Europos Komisija priėmė Komunikatą „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“¹, kuriuo siekiama skatinti patikimą, veiksmingą ir sąžiningą verslo mokesčių sistemą ES. Jame nustatoma ilgalaikė ir trumpalaikė vizija, kaip padėti Europos ekonomikai atsigaivinti po COVID-19 pandemijos ir per ateinančius metus užtikrinti pakankamas viešąsias pajamas. Be to, ES kapitalo rinkų sąjungos (KRS) veiksmų planu² siekiama padėti įmonėms pritraukti joms reikalingą kapitalą ir pagerinti nuosavo kapitalo padėtį, visų pirma ekonomikos gaivinimo laikotarpiu, dėl kurio padidėja deficitas ir skolos lygis, taip pat didėja investicijų į nuosavą kapitalą poreikis. Visų pirma KRS³ 4 veiksmu instituciniai investuotojai skatinami vykdyti daugiau ilgalaikių investicijų ir taip remiamas nuosavo kapitalo dalies didinimas įmonių sektoriuje, siekiant skatinti tvarią ir skaitmeninę ES ekonomikos pertvarką. ES lygmens iniciatyva, kuria siekiama mažinti įsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą, papildo minėtą 4 veiksmą, siekiant sukurti teisingą ir stabilią verslo aplinką, galinčią paskatinti tvarų ir darbo vietų kūrimą užtikrinantį ekonomikos augimą Sąjungoje.

Pagal ES mokesčių sistemas, apskaičiuojant pelno mokesčio bazę pelno mokesčio tikslais, galima atskaityti skolos palūkanas, o su nuosavo kapitalo finansavimu susijusios išlaidos, pvz., dividendai, dažniausiai neatskaitytinos. Ši apmokestinimo tvarkos asimetrija yra vienas iš veiksnių, dėl kurių investicijos finansuojamos skolintomis lėšomis, o ne nuosavu kapitalu. Šiuo metu tik šešios valstybės narės sprendžia įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo problemą ir atitinkamos nacionalinės priemonės labai skiriasi. Jei visoje bendrojoje rinkoje nebus veiksmingai sprendžiamas dėl mokesčio atsirandančio įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo klausimas, ES įmonės ir toliau turės nepakankamų paskatų rinktis nuosavą kapitalą, o ne skolos finansavimą, o dėl atitinkamų mokesčių planavimo aspektų ir toliau bus iškraipomas investicijų paskirstymas ir augimas.

Siekiant koordinuotai spręsti dėl mokesčio atsirandančio įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo problemą visoje bendrojoje rinkoje, šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis tam tikromis sąlygomis numatoma galimybė mokesčių tikslais atskaityti sąlygines palūkanas už kapitalo padidėjimą ir apriboti didesnių skolinimosi sąnaudų mokesčio atskaitą. Jos taikomos visiems mokesčių mokėtojams, kuriems taikomas pelno mokestis vienoje ar daugiau valstybių narių, išskyrus finansų įmones. Kadangi mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) paprastai tenka didesnė našta gauti finansavimą, siūloma MVI taikyti didesnę sąlyginę palūkanų normą.

Šiuo pasiūlymu taip pat reaguojama į Europos Parlamento lūkesčius, kad Komisija pateiks pasiūlymą dėl įsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą mažinančios lengvatos, įskaitant veiksmingas kovos su mokesčių vengimu nuostatas, kad būtų išvengta to, kad bet kokia

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai, „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“, COM(2021) 251 *final*.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kapitalo rinkų sąjunga žmonėms ir įmonėms. Naujas veiksmų planas“, COM(2020) 590 *final*.

³ [4 veiksmas. Institucinių investuotojų skatinimas skirti daugiau lėšų ilgalaikiam ir nuosavo kapitalo finansavimui \(Europos Komisija \(europa.eu\)\).](#)

lengvata nuosavam kapitalui nebūtų naudojama kaip nauja mokesčių bazės erozijos priemonė⁴.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis ir galimomis būsimomis nuostatomis**

Ši direktyva yra ES verslo apmokestinimo strategijos, kuria siekiama užtikrinti sąžiningą ir veiksmingą mokesčių sistemą visoje ES, dalis.

2016 m. buvo priimta Kovos su mokesčių vengimu direktyva (KMVD)⁵, kuria siekiama užtikrinti teisingesnę mokesčių aplinką valstybėse narėse koordinuotai įgyvendinant pagrindines kovos su mokesčių vengimu priemones, kurios daugiausia susijusios su tarptautinio mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS) projekto veiksmais. Nors kova su mokesčių vengimu nėra pagrindinis šio pasiūlymo tikslas, į jį taip pat įtraukta palūkanų ribojimo taisyklė. Atsižvelgiant į skirtingus šio pasiūlymo ir KMVD taisyklės dėl palūkanų ribojimo tikslus, abi palūkanų atskaitymo ribojimo taisyklės turėtų būti taikomos lygiagrečiai.

Tačiau esamose ES lygmens mokesčių priemonėse nėra priemonių, kuriomis būtų sprendžiama skolos ir nuosavo kapitalo apmokestinimo bendrojoje rinkoje problema, užtikrinant skolos ir nuosavo kapitalo apmokestinimo tvarkos pusiausvyrą visoje ES.

Šia direktyva imamasi tolesnių veiksmų remiantis Komisijos komunikatu „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“, paskelbtu siekiant sukurti tvirtą, veiksmingą ir sąžiningą verslo mokesčių sistemą ES, ir ji atitinka vieną iš tame komunikate numatytų politikos iniciatyvų. Šia direktyva papildomos kitos Komisijos tuo pačiu metu remiamos politikos iniciatyvos trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu.

Tarp pirmiau minėtų politikos iniciatyvų – pasiūlymas „Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema“ (BEFIT), kaip bendras ES pelno mokesčio taisyklių sąvadas, kurio pamatas – pagrindinės bendros mokesčių bazės nuostatos ir pelno paskirstymas tarp valstybių narių taikant įvairius metodus, į kuriuos įtraukta formulė (paskirstymo formulė). Nors pasiūlymas dėl BEFIT dar tik pradėtas rengti, šiomis dviem iniciatyvomis prisidedama prie tos pačios sąžiningos, veiksmingos ir tvarios verslo aplinkos ES vizijos.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiuo pasiūlymu prisidedama prie kapitalo rinkų sąjungos kūrimo. Visų pirma pagrindiniai KRS tikslai yra užtikrinti, kad finansavimas būtų prieinamesnis ES įmonėms, ir skatinti nacionalinių kapitalo rinkų integraciją į tikrą bendrąją rinką. Šiuo pasiūlymu, pašalinant dėl mokesčio atsirandantį įsiskolinimui palankų mokesčinį iškreipimą, siekiama išvengti pernelyg didelio kliovimosi skola ir skatinti įmones grįžti prie nuosavo kapitalo dalies didinimo. Todėl įmonės turės geresnes galimybes investuoti ateityje, o tai padės skatinti augimą ir inovacijas bei remti ES ekonomikos konkurencingumą. Tai taip pat padidins jų atsparumą nenumatytiems verslo aplinkos pokyčiams ir sumažins nemokumo riziką, taip prisidedant prie finansinio stabilumo didinimo.

⁴ Pranešimas dėl nacionalinių mokesčių reformų poveikio ES ekonomikai (2021/2074(INI)) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0348_LT.html

⁵ 2016 m. liepos 12 d. Tarybos direktyva (ES) 2016/1164, kuria nustatomos kovos su mokesčių vengimo praktika, tiesiogiai veikiančia vidaus rinkos veikimą, taisyklės (OL L 193, 2016 7 19, p. 1).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Tiesioginių mokesčių teisės aktai priskiriami Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 115 straipsnio taikymo sričiai. Straipsnyje nustatyta, kad pagal tą straipsnį teisinės derinimo priemonės nustatomos teisiniu direktyvos pavidalu.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Šis pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą. Dėl klausimo pobūdžio reikalinga bendra iniciatyva visoje vidaus rinkoje.

Šios direktyvos taisyklėmis siekiama mokesčių požiūriu spręsti įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo problemą ES įmonių sektoriuje ir nustatyti bendrą sistemą, kuri būtų koordinuotai įgyvendinta valstybių narių nacionalinės teisės aktais. Tokių tikslų negalima sėkmingai pasiekti veiksmais, kuriuos kiekviena valstybė narė vykdo veikdama pavieniui.

Įsiskolinimui palankus mokestinis iškraipymas atsiranda dėl skirtingo skolos ir nuosavo kapitalo finansavimo sąnaudų traktavimo mokesčių tikslais ir yra bendra problema verslui visose ES valstybėse narėse. Nepaisant to, tik šešios valstybės narės ėmėsi mokestinių priemonių skolos ir nuosavo kapitalo apmokestinimo tvarkai suderinti. Nors Elgesio kodekso grupė (verslo apmokestinimas) yra parengusi privalomos teisinės galios neturinčių teisės aktų gaires⁶ dėl šios rūšies mokesčių paskatų, šešių valstybių narių atitinkamos nacionalinės priemonės skiriasi savo struktūra ir kovos su mokesčių vengimu taisyklėmis, visų pirma atsižvelgiant į skirtingas aplinkybes ir skirtingus politikos tikslus, kurių siekiama kiekvienoje valstybėje narėje.

Dėl to, kad 21-oje valstybėje narėje visiškai nėra atitinkamų įsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą mažinančių priemonių ir kitose šešiose valstybėse narėse taikomos labai skirtingos priemonės, gali būti iškraipytas vidaus rinkos veikimas ir daromas didelis poveikis investavimo vietai.

Be to, ES iniciatyva suteiktų pridėtinės vertės, palyginti su tuo, ką galima pasiekti imantis įvairių veiksmų nacionaliniu lygmeniu. Viena bendra ES taisyklė užtikrins teisinį tikrumą ir leis sumažinti įmonėms tenkančias reikalavimų laikymosi išlaidas, nes mokesčių mokėtojai turės laikytis vienos taisyklės visoms savo operacijoms bendrojoje rinkoje. Tikimasi, kad visoje ES taikoma taisyklė taip pat paskatins konkurenciją bendrojoje rinkoje, nes bus užtikrinta, kad visos įmonės, neatsižvelgiant į jų įsisteigimo vietą, turėtų panašių paskatų gauti tinkamą finansavimą.

Todėl, siekiant koordinuotai ir veiksmingai spręsti visoje ES bendrą problemą, būtina ES masto iniciatyva privalomo pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto forma. ES iniciatyva užkirstų kelią galimoms spragoms tarp skirtingų nacionalinių iniciatyvų ir užtikrintų, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis verslo vietai ir investicijoms.

• Proporcingumo principas

Numatomos priemonės neviršija to, kas būtina minimaliam būtinam vidaus rinkos apsaugos lygiui užtikrinti. Direktyvoje nustatytos taisyklės, pagal kurias visoje ES ir visiems ES mokesčių mokėtojams numatoma galimybė atskaityti nuosavo kapitalo finansavimo išlaidas, ir šias taisykles papildo taisyklė, kuria ribojamas skolos finansavimo priemonių palūkanų

⁶ WK 11093/2019 REV 1.

atskaitymas. Direktyva taip pat užtikrinamas valstybių narių biudžetų priemonių tvarumas taikant bendrąją taisyklę, kuria ribojama galimybė atskaityti finansavimo išlaidas iš mokesčių mokėtojų apmokestinamosios bazės. Direktyva, kuria nustatoma bendra ES sistema, užtikrinamas teisinis tikrumas visoje bendrojoje rinkoje ir sumažinamos mokesčių mokėtojų patiriamos išlaidos, susijusios su reikalavimų laikymusi.

Taigi direktyva užtikrinamas tik būtino masto koordinavimas Sąjungoje, kad būtų įgyvendinti jos tikslai. Todėl galima sakyti, kad pasiūlymas neviršija to, kas būtina jo tikslams pasiekti, vadinasi, jis atitinka proporcingumo principą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė yra direktyva, kuri yra vienintelė galima priemonė, kai teisinis pagrindas yra SESV 115 straipsnis.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Nėra ES teisės aktų, kuriais būtų sprendžiamas įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo klausimas. Todėl vertinimas nėra svarbus.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2021 m. liepos 1 d. Mokesčių ir muitų sąjungos GD pradėjo viešas konsultacijas dėl galimos iniciatyvos, kuria siekiama spręsti įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo problemą. Konsultacijoms buvo pateikta įvairių klausimų, kuriais siekta, *inter alia*, apibrėžti problemą ir jos veiksnius, taip pat nustatyti tinkamą ES veiksmų formą ir pagrindines galimas priemones ypatybes. Konsultacijos baigtos 2021 m. spalio 7 d., iš viso gauti 67 atsakymai.

Respondentai buvo 37 verslo asociacijos, daugiausia atstovaujančios visų dydžių finansinėms organizacijoms (įskaitant MVI), 12 įmonių ir (arba) verslo organizacijų (daugiausia mokesčių apskaitininkų ir finansų organizacijų), 3 akademinės ir mokslinių tyrimų institucijos, 8 NVO ar kitos (daugiausia prekybos rūmai, biržos) ir 7 pavieniai piliečiai. Dauguma respondentų buvo iš Belgijos (14/67), Vokietijos (14/67) arba Prancūzijos (12/67).

NVO ir akademinės bendruomenės atstovai laikosi nuomonės, kad pagrindinė priežastis, dėl kurios įmonės naudojami skolintomis lėšomis, yra siekis sumažinti savo mokestinius įsipareigojimus ir išvengti akcininkų skaldymo, o verslo asociacijos ir įmonės mano, kad tai yra dėl būtinybės rasti finansavimo priemonių.

Dauguma respondentų, įskaitant 100 proc. akademikų, 86 proc. piliečių, 50 proc. korporacijų ir 42 proc. verslo asociacijų, mano, kad ES iniciatyva, kuria siekiama mažinti įsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą, būtų naudinga priemonė, kuria būtų remiamas įmonių atsigavimas po COVID-19 pandemijos krizės ir skatinamos investicijos pasitelkiant nuosavą kapitalą pereinant prie ekologiškesnės skaitmeninės ekonomikos, nesukuriant iškraipymų bendrojoje rinkoje. Įmonės, NVO ir akademinės bendruomenės atstovai tvirtai įsitikinę, kad įmonės turėtų būti skatinamos, be kita ko, mokesčių požiūriu, naudoti daugiau nuosavo kapitalo ir mažiau skolintų lėšų.

Verslo asociacijos, bendrovės ir akademinės bendruomenės atstovai aiškiai sutinka, kad tokia iniciatyva sumažins žalingos mokesčių praktikos bendrojoje rinkoje galimybes. Svarbu tai, kad dauguma respondentų, įskaitant 71 proc. įmonių, 66 proc. akademikų, 43 proc. piliečių ir

28 proc. verslo asociacijų, mano, kad ES iniciatyva būtų naudinga įmonėms, veikiančioms visoje bendrojoje rinkoje.

Kalbant apie įvairias galimybes, dauguma respondentų labai neigiamai vertina galimybę visiškai panaikinti galimybę atskaityti palūkanas, įskaitant 75 proc. įmonių, 72 proc. verslo asociacijų, 71 proc. piliečių ir 66 proc. akademikų mano, kad tai mažiausiai tinkama alternatyva, o dauguma gana neigiamai vertina galimybę taikyti lengvatą įmonių finansiniam kapitalui, kuri pakeistų palūkanų mokesčių atskaitą. Tik 16 proc. įmonių, 14 proc. piliečių, 5 proc. verslo asociacijų ją laikė geriausia galimybe, bet taip nemanė nė vienas akademinės bendruomenės atstovas. Priešingai, dauguma respondentų pritaria lengvatai, pagal kurią būtų galima atskaityti sąlygines naujo nuosavo kapitalo palūkanas (kartu išlaikant esamą palūkanų atskaitymo galimybę). 66 proc. akademikų, 28 proc. verslo asociacijų, 25 proc. įmonių ir 14 proc. piliečių tai atrodo geriausias pasirinkimas. Verslo asociacijos ir įmonės dar palankiau vertina galimybę turėti lengvatą akciniam kapitalui, o NVO ir akademinės bendruomenės atstovai šią galimybę vertina ne taip palankiai.

Galiausiai dauguma respondentų šiuo klausimu tvirtai pritaria tam, kad iniciatyvoje turėtų būti nustatytos griežtos taisyklės, kad būtų išvengta agresyvios mokesčių planavimo praktikos, tarp jų – 71 proc. piliečių, 66 proc. akademikų, 42 proc. verslo asociacijų ir 33 proc. įmonių.

Rengdama pasiūlymą Komisija atsižvelgė į konsultacijų rezultatus. Visų pirma iš įvairių politikos galimybių Komisija nusprendė toliau svarstyti pasiūlymą taikyti lengvatą tik naujam nuosavam kapitalui ir nesvarstyti galimybės panaikinti visus skolos atskaitymus. Be to, direktyvoje numatyta tvirta kovos su piktnaudžiavimu sistema, nes respondentai pabrėžė tokį poreikį.

Taip pat Komisija palankiai vertina tai, kad valstybių narių apmokestinamųjų pajamų apsauga yra labai svarbi siekiant užtikrinti tvarią ekonomiką ir apsaugoti viešuosius finansus per tebesitęsiantį ekonomikos atsigavimą po pandemijos laikotarpį. Todėl Komisija siūlo mažinti įsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą priemonėmis, skirtomis tiek nuosavo kapitalo, tiek skolos klausimams, derinant lengvatą naujam nuosavam kapitalui su skolos sąnaudų atskaitymo apribojimu.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nustatydama tinkamas priemones, kuriomis būtų kovojama su įsiskolinimui palankiu mokestiniu iškraipymu, Komisija rėmėsi atitinkamomis valstybių narių, kurios jau taiko panašias priemones (Belgijos, Portugalijos, Lenkijos, Kipro, Maltos ir Italijos), ekspertinėmis žiniomis. Komisija pasikeitė nuomonėmis apie kovos su piktnaudžiavimu sistemą su kai kuriomis atitinkamomis mokesčių administracijomis, kad geriau suprastų įvairių priemonių poveikį sąnaudų ir naudos požiūriu.

Komisija susitiko su nacionalinių valdžios institucijų / agentūrų, verslo asociacijų ir pilietinės visuomenės grupių, dalyvaujančių Komisijos ekspertų grupės „Gero mokesčių valdymo, agresyvaus mokesčių planavimo ir dvigubo apmokestinimo klausimai“ darbe, atstovais. Komisija taip pat keitėsi nuomonėmis su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu (EESRK).

- **Poveikio vertinimas**

Rengiant šią iniciatyvą buvo atliktas poveikio vertinimas.

2022 m. kovo 17 d. Reglamentavimo patikros valdyba (RPV) paskelbė teigiamą nuomonę su išlygomis dėl pateikto šio pasiūlymo poveikio vertinimo, įskaitant kelis pasiūlymus dėl patobulinimų⁷. Atsižvelgiant į tai, poveikio vertinimo ataskaita (PVA) buvo dar kartą persvarstyta, kaip paaiškinta toliau. PVA, be atskaitos scenarijaus, t. y. nesiimti jokių veiksmų, nagrinėjamos penkios politikos galimybės.

Pasirinkus 1 galimybę, neribotam laikui būtų nustatyta lengvata įmonių nuosavo kapitalo atsargoms, o pasirinkus 2 galimybę, lengvata taip pat būtų nustatyta, tačiau tik naujam kapitalui ir dešimčiai metų.

Pagal 3 galimybę būtų numatyta lengvata įmonių kapitalui (t. y. nuosavam ir skolintam kapitalui), kartu neleidžiant atskaityti dabartinių palūkanų mokėjimų, o pagal 4 galimybę būtų visiškai neleidžiama atskaityti palūkanų išlaidų. Pagal 5 galimybę būtų derinama sąlyginių palūkanų lengvata už naują įmonių nuosavą kapitalą (tokia pati, kaip siūloma pagal 2 galimybę) dešimčiai metų ir dalinis mokesčių atskaitos apribojimas visoms įmonėms.

Visais 1, 2, 3 ir 5 politikos galimybėse nurodytais atvejais MVĮ⁸ būtų taikomas tarifų padidinimas.

Įvairios galimybės palygintos pagal šiuos kriterijus: a) mokesčių sistemos neutralumas finansavimo sprendimams, b) mokesčių sistemos teisingumo didinimas, c) bendrosios rinkos iškraipymų mažinimas ir d) augimo ir investicijų skatinimas ES. Atlikus palyginimą paaiškėjo, kad galima tikėtis, jog 1, 2, 3 ir 4 galimybės bus tam tikru mastu veiksmingos siekiant kai kurių šios iniciatyvos tikslų. Tačiau tinkamiausia galimybė yra 5 galimybė, nes ja sėkmingai sprendžiamas įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo klausimas, subalansuojant poveikį biudžetui ir sprendžiant mokesčių sistemos teisingumo aspektus. Tikimasi, kad ji turės teigiamą poveikį investicijoms ir BVP, o vidutinį poveikį užimtumui.

Ekonominis poveikis

Siekiant įvertinti ekonominį poveikį, modeliavimą atliko Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras, remdamasis CORTAX modeliu.

Nauda

Tikimasi, kad tinkamiausia galimybė (5 galimybė) turėtų teigiamą ekonominį poveikį. Pagrindinė tiesioginė nauda – didesnis nuosavo kapitalo santykis, todėl sumažės nemokumo rizika. Tikimasi, kad padidinus investicijas į nuosavą kapitalą visoje ES, ši galimybė netiesiogiai paskatins novatoriškų technologijų plėtrą. Nuosavas kapitalas yra ypač svarbus sparčiai augančioms novatoriškoms įmonėms ankstyvaisiais jų veiklos etapais ir veiklą plečiančioms įmonėms, norinčioms konkuruoti pasaulyje. Žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai įgyvendinti reikalingos naujos ir novatoriškos investicijos, kurioms priemonė bus naudinga. Naudodamasi didesne sąlygine palūkanų norma, MVĮ turės daugiau galimybių patekti į nuosavo kapitalo rinką. Tikimasi teigiamo poveikio konkurencingumui, inovacijoms, ekonomikos augimui ir užimtumui ES. Taip pat bus sprendžiama bendrosios rinkos susiskaidymo problema, panaikinant skirtingą požiūrį į skirtingas nacionalines nuosavo kapitalo priemonių lengvatas ir nustatant vienodas administracines taisykles visose ES

⁷ [Įtraukti nuorodas į santraukos lapą ir teigiamą RPV nuomonę po paskelbimo.]

⁸ MVĮ būtų apibrėžtos pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos apskaitos direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnį. Be to, būtų reikalaujama, kad tam, kad bendrovė būtų laikoma MVĮ, ji neturėtų priklausyti įmonių grupei, kuri konsoliduotu lygmeniu viršija bent dvi iš trijų Apskaitos direktyvos 3 straipsnyje nustatytų ribų (vidutinis darbuotojų skaičius per finansinius metus – 250); 40 mln. EUR grynoji apyvarta; bendra balanso suma – 20 mln. EUR).

valstybėse narėse. Galiausiai juo bus nustatytos vienodos ir veiksmingos kovos su agresyviu mokesčių planavimu ES priemonės.

Sąnaudos

Su pasirinkta galimybe susijusios išlaidos yra padidėsiančios įmonių ir mokesčių administratorių reikalavimų laikymosi išlaidos. Numatoma, kad įmonių mokestinių prievolių vykdymo išlaidų padidėjimas bus ribotas. Apskritai išlaidos turėtų būti palyginti nedidelės, nes papildomus duomenis, kuriuos reikia pateikti, kad būtų galima pasinaudoti lengvata, pateikti turėtų būti palyginti paprasta. Mokesčių administratorių išlaidos taip pat turėtų šiek tiek išaugti. Dėl šio pasiūlymo labai nepadidėja įmonėms ar mokesčių administratoriams tenkanti prievolių vykdymo našta.

Pagrindiniai atlikti pakeitimai

RPV pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis dėl poveikio vertinimo. Visų pirma buvo pažymėta, kad poveikio vertinime turėtų būti geriau pabrėžta, kaip tinkamiausia galimybė geriausiai padeda pasiekti tikslus. Be to, RPV pažymėjo, kad poveikio vertinimas turėtų būti patobulintas, kiek tai susiję su galimybe taikyti nereglamentuojamojo pobūdžio priemones, ir pagrindinėje analizėje ir prieduose turėtų būti geriau atsižvelgiama į skirtingas suinteresuotųjų subjektų nuomones. Poveikio vertinimo ataskaitos I priede paaiškinama, kaip buvo atsižvelgta į RPV nurodytas išlygas. Kelios PVA dalys buvo peržiūrėtos. Pirma, PVA buvo peržiūrėta siekiant paaiškinti, kad nereglamentuojamojo pobūdžio galimybė negalėtų būti veiksminga. Antra, PVA buvo išplėsta siekiant išsamiai atspindėti numatomo poveikio investicijoms į nuosavą kapitalą mastą ir tinkamiausios galimybės poveikį mokestinėms pajamoms absoliučiais skaičiais. PVA taip pat buvo papildyta tolesne priežasčių, dėl kurių tiek nuosavo kapitalo, tiek skolos pusėje veikianti galimybė buvo pripažinta tinkama, analize. Trečia, buvo peržiūrėti keli pagrindinės PVA dalies skirsniai, kad juose būtų atsižvelgta į atitinkamą suinteresuotųjų šalių nuomonę, pareikštą per atvirą viešą konsultacijų procedūrą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Žr. Finansinę teisės akto pasiūlymo pažymą.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėsenos, vertinimo bei ataskaitų teikimo tvarka

Priėmus šį pasiūlymą kaip direktyvą, jis turėtų būti perkeltas į valstybių narių nacionalinę teisę ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. ir įsigaliooti 2024 m. sausio 1 d. Siekiant stebėti ir vertinti, kaip įgyvendinama direktyva, valstybės narės kasmet turės pateikti Komisijai atitinkamą informaciją už mokestinius metus, įskaitant statistinių duomenų sąrašą. Atitinkama informacija išdėstyta direktyvos 7 straipsnyje.

Komisija kas penkerius metus nuo [2024 m. sausio 1 d.] Europos Parlamentui ir Tarybai teikia šios direktyvos taikymo ataskaitą. Šio pasiūlymo rezultatai bus įtraukti į Europos Parlamentui ir Tarybai skirtą ataskaitą, kuri bus parengta iki [2029 m. sausio 1 d.]

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Šis pasiūlymas taikomas visiems mokesčių mokėtojams, kuriems vienoje ar daugiau valstybių narių taikomas pelno mokestis, išskyrus finansų įmones, kaip apibrėžta 3 straipsnio 1 dalyje.

Jis apima dvi atskiras priemones, kurios taikomos nepriklausomai viena nuo kitos: 1) lengvata nuosavam kapitalui ir 2) palūkanų atskaitymo ribojimas. Finansų įmonės nepatenka į

priemonių taikymo sritį. Kai kurioms finansų įmonėms taikomi teisės aktais nustatyti nuosavo kapitalo reikalavimai, neleidžiantys nustatyti per mažo nuosavo kapitalo. Be to, mažai tikėtina, kad daugeliui jų turės įtakos kompensacinių palūkanų ribojimo atskaitymas, taikomas didesnėms skolinimosi sąnaudoms. Todėl jei į taikymo sritį būtų įtrauktos finansų įmonės, priemonių ekonominė našta būtų nevienodai paskirstyta ne finansų įmonių sąskaita.

- **Nuosavo kapitalo lengvata**

Nuosavo kapitalo lengvata apskaičiuojama lengvatos bazę dauginant iš atitinkamos sąlyginės palūkanų normos.

$$\text{Nuosavo kapitalo lengvata} = \text{lengvatos bazė} \times \text{sąlyginė palūkanų norma (NPR)}$$

Lengvatos bazė yra lygi nuosavo kapitalo mokestinių metų pabaigoje ir nuosavo kapitalo praėjusių mokestinių metų pabaigoje skirtumui, t. y. nuosavo kapitalo padidėjimui per metus.

Jei mokesčių mokėtojo, kuris jau pasinaudojo lengvata nuosavam kapitalui pagal šios direktyvos taisykles, lengvatos bazė tam tikru mokestiniu laikotarpiu yra neigiama (nuosavo kapitalo sumažėjimas), proporcinga suma bus apmokestinama 10 mokestinių laikotarpių iš eilės ir neviršijant viso grynojo nuosavo kapitalo, kuriam buvo gauta tokia lengvata, padidėjimo, nebent mokesčių mokėtojas pateiktų įrodymų, kad taip atsitiko dėl per mokestinį laikotarpį patirtų nuostolių arba dėl teisinės prievolės.

Nuosavas kapitalas apibrėžiamas remiantis Direktyva 2013/34/ES (Apskaitos direktyva)⁹, t. y. apmokėto kapitalo, akcijų priedų sąskaitos, perkainojimo rezervo ir rezervų¹⁰ bei perkėto pelno ar nuostolių suma. Grynas nuosavas kapitalas apibrėžiamas kaip mokesčių mokėtojo nuosavo kapitalo ir jo valdomo asocijuotųjų įmonių kapitalo ir nuosavų akcijų mokestinės vertės sumos skirtumas. Šia apibrėžtimi siekiama užkirsti kelią pakopiniam lengvatai išmokų paskirstymui per akcijų paketus.

Atitinkama sąlyginė palūkanų norma grindžiama dviem sudedamosiomis dalimis: nerizikingų palūkanų norma ir įmokų rizika. Nerizikingų palūkanų norma – tai nerizikingų palūkanų norma, kurios terminas yra dešimt metų, kaip nustatyta Direktyvos 2009/138/EB¹¹ 77e straipsnio 2 dalies įgyvendinimo aktuose, pagal kuriuos lengvatos prašoma, mokesčių mokėtojo valiuta. Įmokų rizika yra 1 proc., kad būtų geriau atsižvelgta į įmokų riziką, kurią iš tikrųjų moka investuotojai, ir geriau sumažintas mokestinis iškraipymas. Mokesčių mokėtojams, kurie priskiriami mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nustatyta 1,5 proc. įmokų rizika, kad būtų geriau atspindėta didesnė įmokų rizika, kurią jie patiria norėdami gauti finansavimą. Valstybės narės neturėtų savo nuožiūra spręsti, ar taikyti tokį didesnę tarifą MVI arba kokį tarifą taikyti kaip papildomą tarifą MVI, kad būtų išvengta atrankos problemų, susijusių su ES valstybės pagalbos taisyklėmis, ir ES būtų užtikrintos vienodos sąlygos MVI nepriklausomai nuo jų buveinės vietos.

$$\text{NIR} = \text{nerizikingų palūkanų norma} + \text{įmokų rizika}$$

$$\text{Įmokų rizika} = 1 \text{ proc. (arba 1,5 proc. MVI)}$$

⁹ Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES III priedą dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų.

¹⁰ Rezervai apima: 1) privalomąjį rezervą, jeigu tokį rezervą sudaryti reikalaujama nacionalinės teisės aktuose; 2) savų akcijų rezervą, jeigu tokį rezervą sudaryti reikalaujama nacionalinės teisės aktuose, nedarant poveikio Direktyvos 2012/30/ES 24 straipsnio 1 dalies b punktui; 3) įmonės įstatuose numatytus rezervus; 4) kitus rezervus, įskaitant tikrosios vertės rezervus.

¹¹ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (nauja redakcija) (OL L 335/2009 12 17, p. 1).

Taigi sąlyginė palūkanų norma yra lygi sumai, gautai prie konkrečiai valiutai būdingos nerizikingų palūkanų normos pridėjus 1 proc. arba 1,5 proc. (NIR = nerizikingų palūkanų norma + 1 proc. arba MVI atveju NIR = nerizikingų palūkanų norma + 1,5 proc.). Taikant šį metodą užtikrinama, kad priemonė turės poveikį, tačiau ją bus paprasta įgyvendinti ir ji nepadarys žalos valstybių narių biudžetams. Taip pat užtikrinama, kad būtų atsižvelgta į konkrečias skirtingų įmonių aplinkybes. Konkretus valiutos kursas geriau užtikrina nuosavo kapitalo ir skolos apmokestinimo tvarkos pusiausvyrą, nes juo atskirai atsižvelgiama į kiekvienos valiutos kurso riziką ir atspindima konkreti kiekvieno mokesčių mokėtojo padėtis.

Ši lengvata suteikiama dešimčiai metų, kad būtų galima priartėti prie daugumos skolų grąžinimo termino, kartu kontroliuojant bendras biudžeto išlaidas, susijusias su nuosavo kapitalo lengvata. Tai reiškia, kad jei mokesčio mokėtojo nuosavo kapitalo padidėjimas atitinka reikalavimus, susijusius su lengvata nuosavam kapitalui pagal šį pasiūlymą, atitinkama lengvata, apskaičiuota taip, kaip nurodyta pirmiau, atskaitoma tais metais, kuriais ji buvo gauta (TY), ir paskesniais devyneriais metais (TY+ 9). Jei kitais metais (TY+ 1) dėl naujo mokesčių mokėtojo nuosavo kapitalo padidėjimo taip pat gali būti taikoma lengvata nuosavam kapitalui pagal šį pasiūlymą, nauja nuosavo kapitalo lengvata taip pat bus atskaitoma už mokesčius metus, kuriais ji buvo suteikta, ir už kitus devynerius metus nuo jos atsiradimo (iki 10 TM).

Pavyzdžiui, jeigu įmonė, kurios nuosavas kapitalas yra 100, nusprendžia t metais padidinti savo nuosavą kapitalą 20, iš savo mokesčio bazės kiekvienais metais bus atskaitoma lengvata dešimt metų (iki t+ 9), apskaičiuota kaip 20 kartų didesnė už sąlyginių palūkanų normą, t. y. 20 kartų didesnė už nerizikingų palūkanų normą atitinkamai valiutai ir pridėjus 20 (20 kartų didesnė už rizikos priedą, apibrėžtą kaip 1).

Metai	t	t – 1
A bendrovės akcinis kapitalas	120	100

Lengvatos bazė = 120 – 100 = 20

Lengvata = Lengvatos bazė X NIR = 20 X NIR

Lengvata bus skiriama 10 metų iš eilės: t, t+ 1, t+ 2,...t+ 9

Jei įmonė yra maža arba vidutinė įmonė, lengvata apskaičiuojama taip pat. NIR paprasčiausiai skirsis, nes įmokų rizika yra didesnė (1,5 proc. vietoj 1 proc.).

Siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui mokesčių srityje, lengvatos atskaitymas negali viršyti 30 proc. mokesčių mokėtojo EBITDA (pajamų neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos) kiekvienais mokesčiais metais. Mokesčių mokėtojas galės be laiko apribojimų perkelti į kitus metus nuosavo kapitalo lengvatos dalį, kuri nebūtų atskaitoma mokesčiais metais dėl nepakankamo apmokestinamojo pelno. Be to, mokesčių mokėtojas galės ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui perkelti nepanaudotus lengvatų pajėgumus, jei nuosavo kapitalo lengvata nesiekia pirmiau minėtos didžiausios sumos.

Griežtomis kovos su piktnaudžiavimu priemonėmis bus užtikrinta, kad taisyklės dėl galimybės atskaityti nuosavo kapitalo lengvatą nebūtų naudojamos nenumatytais tikslais. Šios kovos su piktnaudžiavimu taisyklės grindžiamos 2019 m. Elgesio kodekso grupės priimtomis Gairėmis dėl sąlyginių palūkanų atskaitymo režimų, kuriomis reglamentuojamos gerai žinomos esamos sistemos, pavyzdžiui, lengvatos pakopinis taikymas grupėje.

Taikant pirmąją priemonę, nuosavo kapitalo padidėjimas, atsiradęs dėl i) grupės vidaus paskolų, ii) grupės vidaus akcijų paketų arba vykdomos verslo veiklos perleidimo ir iii) grynųjų pinigų įnašų tam tikromis sąlygomis, nebūtų įtraukiami į lengvatos bazę. Taigi, pavyzdžiui, kalbant apie paskolas grupės viduje, priemonė turėtų užkirsti kelią tam, kad

valstybėje narėje A esančiai bendrovei A suteikta nuosavo kapitalo injekcija būtų naudojama paskolai susijusiai įmonei B, esančiai valstybėje narėje B, suteikti. Taip yra todėl, kad tokiu atveju įmonė B taip pat naudotų šias lėšas kitos susijusios įmonės C, esančios valstybėje narėje C, akcinio kapitalo injekcijai. Dėl to nuosavo kapitalo lengvata būtų dauginama tik su vienu tikru nuosavo kapitalo padidėjimu grupės lygmeniu.

Kita priemone nustatomos konkrečios sąlygos, kaip atsižvelgti į nuosavo kapitalo padidėjimą dėl nepiniginių įnašų arba investicijų į turtą. Ja siekiama užkirsti kelią turto perversnimui arba prabangos prekių pirkimui siekiant padidinti lengvatos bazę. Todėl, pavyzdžiui, turto vertė ir susijusios sąnaudos neturėtų viršyti pagrįstų profesinių poreikių, o bet kuri įnešto arba į mokesčių mokėtojo apskaitą įtraukto turto vertės dalis, viršijanti jo rinkos vertę, turėtų būti atskaityta iš lengvatos bazės.

Trečioji priemonė skirta seno kapitalo perkvalifikavimui į naują kapitalą, kuris būtų laikomas nuosavo kapitalo padidėjimu, siekiant gauti lengvatą. Toks perkvalifikavimas galėtų būti pasiektas likvidavus įmonę ir įsteigiant startuolius. Pavyzdžiui, jeigu esama įmonė, turinti nepaskirstytąjį pelną, likviduojama, dėl nepaskirstytojo pelno įtraukimo padidėja patronuojančiosios įmonės nuosavas kapitalas. Jeigu vėliau sukuriamą naują patronuojamąją įmonę ir jos patronuojančiąją įmonę nebeturi, anksčiau padidinta patronuojančiosios įmonės lengvatos bazė nesumažėja dėl dalyvavimo patronuojamojoje įmonėje vertės.

• **Palūkanų atskaitymo ribojimas**

Kalbant apie skolą, kartu su sąlyginių palūkanų už nuosavą kapitalą lengvata ribojamas su įsiskolinimu susijusių palūkanų mokestinis atskaitymas. Visų pirma, proporcingas ribojimas apribos palūkanų atskaitymą iki 85 proc. viršijančių skolinimosi sąnaudų (t. y. iš sumokėtų palūkanų atėmus gautas palūkanas). Toks požiūris leidžia vienu metu spręsti įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo problemą tiek iš nuosavo kapitalo, tiek iš įsiskolinimo pusės, o tai yra veiksmingiausia ir leidžia išsaugoti valstybių narių viešųjų finansų tvarumą.

Atsižvelgiant į tai, kad ES jau taikomos palūkanų ribojimo taisyklės pagal KMVD 4 straipsnį, mokesčių mokėtojas pirmiausia taikys šio pasiūlymo 6 straipsnio taisyklę, o po to apskaičiuos taikytiną ribojimą pagal KMVD 4 straipsnį. Jei pritaikius KMVD taisyklę gaunama mažesnė atskaitoma suma, mokesčių mokėtojas turės teisę skirtumą perkelti kitiems metams arba į ankstesnius metus pagal KMVD 4 straipsnį.

Pavyzdžiui, jei įmonės A skolinimosi sąnaudos viršija 100, ji turėtų:

- 1) pirma, taikyti šios direktyvos pasiūlymo 6 straipsnį, pagal kurį atskaitoma suma negali būti didesnė kaip 85 proc. iš $100 = 85$, todėl neatskaitoma suma yra 15;
- 2) antra, apskaičiuoti sumą, kurią būtų galima atskaityti pagal KMVD 4 straipsnį. Jei atskaitoma suma yra mažesnė, pvz., 80 (o vėliau neatskaitoma suma didesnė, t. y. 20), atskaitomos sumos skirtumas, t. y. papildoma neatskaitoma suma (t. y. $85 - 80 = 5$), būtų perkeliama į būsimą arba ankstesnį mokestinį laikotarpį pagal į nacionalinę teisę perkeltas KMVD 4 straipsnio sąlygas.

Įmonės A rezultatas – 15 ($100 - 85$) palūkanų skolinimosi išlaidų neatskaitoma, o dar 5 ($85 - 80$) palūkanų skolinimosi išlaidos perkeliama į būsimą arba ankstesnį mokestinį laikotarpį.

• **Stebėsena ir ataskaitų teikimas**

Valstybės narės kasmet teiks Komisijai konkrečius duomenis, kad būtų galima stebėti naujų taisyklių įgyvendinimą ir poveikį. Komisija šiais duomenimis, be kita ko, remsis vertindama direktyvos įgyvendinimą ir atitinkamai teikdama ataskaitas.

- **Įgaliojimų delegavimas**

Komisija bus įgaliota keisti įmokų rizikos normas deleguotaisiais aktais. Komisija gali pasinaudoti tokiais įgaliojimais tik tam tikromis aplinkybėmis, t. y. kai dėl infliacijos ir (arba) ekonomikos augimo tendencijų reikia padidinti arba sumažinti įmokų riziką ir jei iš atitinkamų duomenų, ataskaitų ir statistikos, įskaitant valstybių narių pateiktus duomenis, galima daryti išvadą, kad ES bendrovių, kurioms taikoma ši direktyva, skolos finansavimo sąlygų vidurkis nuo paskutinės įmokų rizikos nustatymo padvigubėjo arba sumažėjo perpus. Tokiais atvejais iš tiesų labai svarbu, kad būtų galima greitai ir sklandžiai, netaikant visapusiškos teisėkūros procedūros, pakeisti taikomus tarifus, kad jie atspindėtų realias rinkos sąlygas. Tačiau Komisijos įgaliojimai yra tinkamai apriboti ir atšaukiami.

- **Perkėlimas į nacionalinę teisę**

Valstybės narės, kuriose galioja taisyklės, kuriomis numatoma lengvata dėl nuosavo kapitalo padidėjimo, gali atidėti šios direktyvos nuostatų taikymą, kol galioja teisės, jau nustatytos pagal nacionalines taisykles (tęstinumo išlyga). Mokesčių mokėtojai, kurie [2024 m. sausio 1 d.] naudojami nuosavo kapitalo lengvata pagal nacionalinę teisę (Belgijoje, Kipre, Italijoje, Maltoje, Lenkijoje ir Portugalijoje), galės ir toliau naudotis tokia lengvata pagal nacionalinę teisę ne ilgiau kaip 10 metų, bet jokių atvejų ne ilgiau, nei galioja lengvata pagal nacionalinę teisę. Ir atvirkščiai, šios direktyvos taisyklės bus taikomos nuo jų taikymo dienos visiems kitiems mokesčių mokėtojams visose valstybėse narėse.

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

dėl taisyklių, kuriomis reglamentuojama įsiskolinimui palankų mokesčių iškraipymą mažinanti lengvata ir galimybės atskaityti palūkanas įmonių pelno mokesčio tikslais ribojimas, nustatymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 115 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento¹² nuomonę,atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto¹³ nuomonę,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- 1) sąžiningos ir tvarios verslo aplinkos skatinimas, be kita ko, taikant tikslines mokesčių priemones, kuriomis skatinamos investicijos ir augimas, yra vienas iš svarbiausių Sąjungos politinių prioritetų. Siekiant remti tvarų ir ilgalaikį įmonių finansavimą, mokesčių sistema turėtų kuo labiau sumažinti nenumatytus verslo sprendimų iškraipymus, pavyzdžiui, finansavimo skolintomis lėšomis, o ne nuosavu kapitalu. Nors Komisijos 2020 m. kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plane¹⁴ numatyti svarbūs veiksmai tokiam finansavimui remti, pavyzdžiui, 4 veiksmas – institucinių investuotojų skatinimas skirti daugiau lėšų ilgalaikiam ir nuosavo kapitalo finansavimui, reikėtų priimti tikslines mokesčines priemones, kad tokie veiksmai būtų sustiprinti. Tokiomis priemonėmis turėtų būti atsižvelgiama į fiskalinio tvarumo aspektus;
- 2) valstybių narių mokesčių sistemos leidžia mokesčių mokėtojams atskaityti palūkanas už finansavimą skolintomis lėšomis ir taip sumažinti pelno mokesčio prievolę, o su nuosavo kapitalo finansavimu susijusios išlaidos daugumoje valstybių narių neatskaitomos. Dėl skolos ir nuosavo kapitalo finansavimo asimetriško apmokestinimo visoje Sąjungoje priimant investicinius sprendimus atsiranda įsiskolinimui palankus mokesčinis iškraipymas. Be to, kai valstybės narės savo vidaus teisėje numato mokesčių lengvatą nuosavo kapitalo finansavimui, tokios nacionalinės priemonės labai skiriasi politikos formavimo požiūriu;

¹² OL C , , p. . Oficialiajame leidinyje dar nepaskelbta.

¹³ OL C , , p. . Oficialiajame leidinyje dar nepaskelbta.

¹⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kapitalo rinkų sąjunga žmonėms ir įmonėms. Naujas veiksmų planas“, COM(2020) 590 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0590&from=EN>).

- 3) siekiant pašalinti galimus su mokesčiais susijusius iškraipymus tarp valstybių narių, būtina nustatyti bendrą taisyklių sistemą, kad visoje Sąjungoje būtų koordinuotai sprendžiamas dėl mokesčio atsirandančio įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo klausimas. Tokiomis taisyklėmis turėtų būti užtikrinta, kad visoje bendrojoje rinkoje nuosavo kapitalo ir skolos finansavimas mokesčių tikslais būtų vertinamas panašiai. Kartu bendra Sąjungos teisinė sistema turėtų būti tvari valstybių narių biudžetams ir trumpuoju laikotarpiu. Todėl į tokią sistemą turėtų būti įtrauktos taisyklės, viena vertus, dėl nuosavo kapitalo finansavimo sąnaudų mokesčių atskaitos ir, kita vertus, dėl skolos finansavimo sąnaudų mokesčių atskaitos ribojimo;
- 4) siekiant užtikrinti paprastą ir išsamią teisinę sistemą, bendra taisyklių sistema turėtų būti taikoma visoms Sąjungos įmonėms, kurioms valstybėje narėje taikomas pelno mokestis. Finansinės įmonės pasižymi ypatingomis savybėmis ir todėl joms reikia specialios tvarkos. Jei joms būtų taikomos taisyklės, skirtos dėl mokesčio atsirandančiam įsiskolinimui palankiam mokestiniam iškraipymui pašalinti, ekonominė priemonių našta būtų nevienodai paskirstyta ne finansų įmonių sąskaita. Todėl ši direktyva neturėtų būti taikoma finansų įmonėms;
- 5) siekiant sumažinti iškraipymą nuosavo kapitalo finansavimo atžvilgiu, reikėtų numatyti lengvatą, pagal kurią mokesčių mokėtojo nuosavo kapitalo padidėjimas nuo vieno mokestinio laikotarpio iki kito būtų atskaitomas iš jo mokesčio bazės, laikantis tam tikrų sąlygų. Lengvatą reikėtų apskaičiuoti nuosavo kapitalo padidėjimą padauginus iš sąlyginės palūkanų normos, pagrįstos nerizikingų palūkanų norma, kaip nustatyta įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal Direktyvos 2009/138/EB 77e straipsnio 2 dalį. Tokios nerizikingų palūkanų normos jau yra įtrauktos į ES teisę ir praktiškai bei veiksmingai taikomos. Bet kuri lengvatos dalis, kurios negalima atskaityti mokestiniu laikotarpiu dėl nepakankamo apmokestinamojo pelno, gali būti perkelta į būsimą mokestinį laikotarpį. Atsižvelgiant į konkrečius sunkumus, su kuriais susiduria mažosios ir vidutinės įmonės (MVI), norėdamos patekti į kapitalo rinkas, reikėtų numatyti didesnę nuosavo kapitalo lengvatą mokesčių mokėtojams, kurie yra MVI. Kad nuosavo kapitalo lengvatos atskaitymas būtų tvarus valstybės finansams trumpuoju laikotarpiu, jis turėtų būti taikomas ribotą laiką. Siekiant apsaugoti sistemą nuo piktnaudžiavimo, apskaičiuojant nuosavo kapitalo pokyčius, būtina neįtraukti mokesčių mokėtojo nuosavų akcijų ir jo dalyvavimo asocijuotosiose įmonėse vertės mokesčių tikslais. Taip pat būtina numatyti mokesčių mokėtojo nuosavo kapitalo sumažėjimo nuo vieno mokestinio laikotarpio iki kito apmokestinimą, kad nebūtų piktnaudžiaujama nuosavo kapitalo didinimu. Tokia taisyklė taip pat skatintų išlaikyti tam tikrą nuosavo kapitalo lygį. Ji būtų taikoma taip, kad, sumažėjus mokesčių mokėtojo, kuris pasinaudojo nuosavo kapitalo didinimo lengvata, nuosavam kapitalui, 10 mokestinių laikotarpių būtų apmokestinama suma, apskaičiuota tokiu pačiu būdu kaip ir lengvata, išskyrus atvejus, kai mokesčių mokėtojas pateikia įrodymų, kad ši sumažėjimą lėmė tik per mokestinį laikotarpį patirti nuostoliai arba teisinė prievolė;
- 6) siekiant išvengti piktnaudžiavimo nuosavo kapitalo lengvatos atskaitymu, būtina nustatyti konkrečias kovos su mokesčių vengimu taisykles. Tokiomis taisyklėmis visų pirma turėtų būti siekiama užkirsti kelią schemoms, sukurtoms siekiant apeiti sąlygas, pagal kurias nuosavo kapitalo didinimui gali būti taikoma šioje direktyvoje numatyta lengvata, pavyzdžiui, grupės viduje perleidžiant asocijuotųjų įmonių akcijų paketus. Tokios taisyklės taip pat turėtų būti taikomos schemoms, sukurtoms siekiant prašyti lengvatos, jei grupės lygmeniu nuosavas kapitalas nepadidėja. Pavyzdžiui, šiems tikslams gali būti naudojamas grupės vidaus skolos finansavimas arba įnašai gryniaisiais pinigais. Specialios kovos su mokesčių vengimu taisyklės taip pat turėtų

užkirsti kelią schemoms, pagal kurias būtų galima teigti, kad nuosavas kapitalas ir atitinkamos lengvatos yra didesni nei iš tikrųjų, pavyzdžiui, dėl padidėjusių gautinų paskolų finansavimo sumų arba turto pervertinimo. Be to, Tarybos direktyvos (ES) 2016/1164¹⁵ 6 straipsnyje įtvirtinta bendroji kovos su piktnaudžiavimu mokesčių srityje taisyklė taikoma piktnaudžiavimo veiksmams, kurie nepatenka į konkrečią šios direktyvos kovos su mokesčių vengimu sistemą;

- 7) siekiant veiksmingai ir tvariai spręsti dėl mokesčio atsirandančio įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo problemą Sąjungos viešųjų finansų požiūriu, kartu su nuosavo kapitalo finansavimo lengvata turėtų būti ribojamas skolos finansavimo sąnaudų atskaitymas. Todėl palūkanų ribojimo taisyklė turėtų apriboti galimybę atskaityti viršijančias skolinimosi sąnaudas ir būti taikoma nepriklausomai nuo lengvatos. Atsižvelgiant į skirtingus tokios taisyklės ir galiojančios kovos su mokesčių vengimu taisyklės dėl palūkanų ribojimo, nustatytos Direktyvos (ES) 2016/1164 4 straipsnyje, tikslus, reikėtų išlaikyti abi taisykles. Mokesčių mokėtojai pirmiausia turėtų apskaičiuoti viršijančių skolinimosi sąnaudų atskaitymo sumą pagal šią direktyvą, o po to pagal KMVD. Jeigu taikant pastarąją direktyvą viršijančių skolinimosi sąnaudų atskaitymo suma yra mažesnė, mokesčių mokėtojas turėtų atskaityti šią mažesnę sumą ir perkelti arba grąžinti abiejų sumų skirtumą pagal KMVD 4 straipsnį;
- 8) kadangi Sąjungoje taisyklių įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas kiekvienoje valstybėje narėje yra labai svarbus valstybių narių mokesčių bazės apsaugai ir prireikus tinkamai Sąjungos taisyklių peržiūrai, tokį įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą turėtų stebėti Komisija. Todėl valstybės narės turėtų reguliariai teikti Komisijai konkrečią informaciją apie nacionalinių priemonių, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą jų teritorijoje;
- 9) siekdama įvertinti šios direktyvos veiksmingumą, Komisija turėtų parengti ir paskelbti vertinimo ataskaitą remdamasi valstybių narių pateikta informacija ir kitais turimais duomenimis;
- 10) siekiant sudaryti sąlygas sklandžiai ir greitai iš dalies keisti tam tikras neesmines šios direktyvos nuostatas, atsižvelgiant į vykstančius pokyčius, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kad ji galėtų iš dalies keisti šią direktyvą, siekdama pakeisti įmokų rizikos normos, kaip elemento, pagal kurį apskaičiuojama nuosavo kapitalo lengvata, dydį. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros¹⁶ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jos ekspertams sistemingai turėtų būti suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (11) kadangi šios direktyvos tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl poreikio teikti subalansuotas verslo vietos ir verslumo paskatas bendrojoje rinkoje to tikslo būtų

¹⁵ 2016 m. liepos 12 d. Tarybos direktyva (ES) 2016/1164, kuria nustatomos kovos su mokesčių vengimo praktika, tiesiogiai veikiančia vidaus rinkos veikimą, taisyklės (OL L 193, 2016 7 19, p. 1).

¹⁶ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neturėtų būti viršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas su nuosavo kapitalo didinimo lengvata susijęs atskaitymas pelno mokesčio tikslais ir viršijančių skolinimosi sąnaudų mokesčių atskaitos ribojimas.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Ši direktyva taikoma mokesčių mokėtojams, kuriems vienoje ar daugiau valstybių narių taikomas pelno mokestis, įskaitant subjektų, kurie mokesčių tikslais yra trečiųjų valstybių rezidentai, nuolatines buveines vienoje ar daugiau valstybių narių.

Tačiau ši direktyva netaikoma šioms finansų įmonėms:

- a) kredito įstaigoms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013¹⁷ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- b) investicinėms įmonėms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/65/ES¹⁸ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- c) alternatyvaus investavimo fondų valdytojams, apibrėžtiems Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/61/ES¹⁹ 4 straipsnio 1 dalies b punkte, įskaitant Europos rizikos kapitalo fondų valdytoją pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 345/2013²⁰, Europos socialinio verslumo fondų valdytoją pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 346/2013²¹ ir Europos ilgalaikių

¹⁷ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012

(OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

¹⁸ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl rinkų finansinių priemonių ir kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

¹⁹ 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1).

²⁰ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 345/2013 dėl Europos rizikos kapitalo fondų (OL L 115, 2013 4 25, p. 1).

²¹ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 346/2013 dėl Europos socialinio verslumo fondų (OL L 115, 2013 4 25, p. 18).

investicijų fondų valdytoją pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/760²²;

- d) kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjekto valdymo įmonėms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/65/EB²³ 2 straipsnio 1 dalies b punkte;
- e) draudimo įmonėms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB²⁴ 13 straipsnio 1 punkte;
- f) perdraudimo įmonėms, apibrėžtoms Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 4 punkte;
- g) profesinių pensijų įstaigoms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2341²⁵ 6 straipsnio 1 punkte;
- h) pensijų įstaigoms, valdančioms pensijų sistemas, kurioms taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004²⁶, taip pat bet kuriam juridiniam asmeniui, įsteigtam investavimo į tokias sistemas tikslu;
- i) alternatyvaus investavimo fondams, apibrėžtiems Direktyvos 2011/61/ES 4 straipsnio 1 dalies a punkte, kuriuos valdo alternatyvus investavimo fondų valdytojas, apibrėžtas Direktyvos 2011/61/ES 4 straipsnio 1 dalies b punkte, arba alternatyvaus investavimo fondams, apibrėžtiems Direktyvos 2011/61/ES 4 straipsnio 1 dalies a punkte, kurie yra prižiūrimi pagal taikomą nacionalinę teisę;
- j) kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektams, apibrėžtiems Direktyvos 2009/65/EB 1 straipsnio 2 dalyje;
- k) pagrindinėms sandorio šalims, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012²⁷ 2 straipsnio 1 punkte;
- l) centriniams vertybinių popierių depozitoriumams, apibrėžtiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 909/2014²⁸ 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- m) specialiosios paskirties įmonėms, kurioms suteiktas leidimas pagal Direktyvos 2009/138/EB 211 straipsnį;
- n) specialiosios paskirties pakeitimo vertybiniais popieriais subjektams, apibrėžtiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2402²⁹ 2 straipsnio 2 punkte;

²² 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/760 dėl Europos ilgalaikių investicijų fondų (OL L 123, 2015 5 19, p. 98).

²³ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009 11 17, p. 32).

²⁴ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

²⁵ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2341 dėl profesinių pensijų įstaigų (PPI) veiklos ir priežiūros (OL L 354, 2016 12 23, p. 37).

²⁶ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004 4 30, p. 1).

²⁷ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių,

pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

²⁸ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų,

kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1).

- o) draudimo kontroliuojančiosioms bendrovėms, apibrėžtoms Direktyvos 2009/138/EB 212 straipsnio 1 dalies f punkte, arba mišrios veiklos finansų kontroliuojančiosioms bendrovėms, apibrėžtoms Direktyvos 2009/138/EB 212 straipsnio 1 dalies h punkte, priklausančioms draudimo grupei, kuriai taikoma grupės lygmens priežiūra pagal tos direktyvos 213 straipsnį ir kuriai netaikoma grupės priežiūros išimtis pagal Direktyvos 2009/138/EB 214 straipsnio 2 dalį;
- p) mokėjimo įstaigoms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366³⁰ 4 straipsnio 4 punkte;
- q) elektroninių pinigų įstaigoms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/110/EB³¹ 2 straipsnio 1 punkte;
- r) sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjams, apibrėžtiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1503³² 2 straipsnio 1 dalies e punkte;
- s) kriptoturto paslaugų teikėjams, apibrėžtiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento .../...³³ 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte.

3 straipsnis **Apibrėžtys**

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) asocijuotoji įmonė – asmuo, su kitu asmeniu susijęs bet kuriuo iš šių būdų:
 - a) asmuo dalyvauja valdant kitą asmenį, t. y. tam kitam asmeniui gali daryti reikšmingą įtaką;
 - b) asmuo dalyvauja kontroliuojant kitą asmenį, t. y. turi daugiau kaip 25 proc. balsavimo teisių;
 - c) asmuo valdo dalį kito asmens kapitalo, t. y. turi nuosavybės teisę, pagal kurią tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 25 proc. pasirašytojo kapitalo;
 - d) asmuo turi teisę į 25 proc. ar daugiau kito asmens pelno.

²⁹ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2402, kuriuo nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriamą specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema, ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2009/138/EB ir 2011/61/ES

bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 648/2012 (OL L 347, 2017 12 28, p. 35).

³⁰ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

³¹ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).

³² 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937 (OL L 347, 2020 10 20, p. 1).

³³ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 (OL L...) (LB: tekste įrašyti dokumente 2020/0265/COD esančio reglamento numerį, o išnašoje – tos direktyvos numerį, datą ir OL nuorodą).

Jei daugiau nei vienas asmuo dalyvauja, kaip nurodyta 1 dalyje, valdant ar kontroliuojant tą patį asmenį, arba valdo dalį jo kapitalo, arba turi teisę į jo pelną, visi atitinkami asmenys laikomi asocijuotosiomis įmonėmis.

Jei tie patys asmenys dalyvauja, kaip nurodyta 1 dalyje, valdant ar kontroliuojant daugiau kaip vieną asmenį, arba valdo dalį daugiau kaip vieno asmens kapitalo, arba turi teisę daugiau kaip į vieno asmens pelną, visi atitinkami asmenys laikomi asocijuotosiomis įmonėmis.

Pagal šią apibrėžtį asmuo – tiek juridinis, tiek fizinis asmuo. Laikoma, kad asmuo, kuris kartu su kitu asmeniu imasi veiksmų tam tikro subjekto balsavimo teisių arba nuosavybės teise priklausančio kapitalo atžvilgiu, dalyvauja valdant visas to subjekto balsavimo teises ar nuosavybės teise priklausančią kapitalą, kuriuos turi tas kitas asmuo.

Netiesioginio dalyvavimo atvejais tai, ar laikomasi 1 dalies c punkte nustatytų kriterijų, nustatoma dauginant turimas pavaldžių įmonių dalis. Jei asmuo turi daugiau kaip 50 proc. balsavimo teisių, laikoma, kad jis turi 100 proc. balsavimo teisių.

Fizinio asmens sutuoktinis ir tiesiosios žemutinės linijos giminaičiai kartu su fiziniu asmeniu laikomi vienu asmeniu.

Šioje dalyje pateikta termino „asocijuotoji įmonė“ apibrėžtis taip pat apima bet kokią veiksmą, dėl kurio asmuo tampa asocijuotąja įmone;

- 2) mokestiniai metai – kalendoriniai metai arba kitas atitinkamas laikotarpis mokesčio tikslais;
- 3) grupė – grupė, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES³⁴ 2 straipsnio 11 punkte;
- 4) akcijų paketai – kitų įmonių akcijų paketai, apibrėžti Direktyvos 2013/34/ES 2 straipsnio 2 punkte;
- 5) MVĮ – visos įmonės, kurios neviršija Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnio 3 dalyje vidutinėms įmonėms nustatytos ribos;
- 6) nuosavas kapitalas – tam tikro mokesčio laikotarpio mokesčių mokėtojo apmokėtojo kapitalo, akcijų priedų, perkainojimo rezervo ir kitų rezervų bei perkeltos pelno arba nuostolio suma;
- 7) grynasis nuosavas kapitalas – skirtumas tarp mokesčių mokėtojo nuosavo kapitalo ir jo valdomo asocijuotųjų įmonių kapitalo ir nuosavų akcijų mokesstinės vertės sumos;
- 8) rezervai – bet kuris iš šių:
 - 1) privalomasis rezervas, jeigu tokį rezervą sudaryti reikalaujama nacionalinės teisės aktuose;
 - 2) nuosavų akcijų rezervas, jeigu tokį rezervą sudaryti reikalaujama nacionalinės teisės aktuose, nedarant poveikio Direktyvos 2012/30/ES 24 straipsnio 1 dalies b punktui;

³⁴ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

- 3) įmonės įstatuose numatyti rezervai;
- 4) kiti rezervai, įskaitant tikrosios vertės rezervus.

II SKYRIUS

NUOSAVO KAPITALO LENGVATA IR PALŪKANŲ ATSKAITYMAI

4 straipsnis

Nuosavo kapitalo lengvata

1. Nuosavo kapitalo lengvata per 10 iš eilės einančių mokestinių laikotarpių gali būti atskaitoma iš mokesčių mokėtojo pelno mokesčio mokesčio bazės iki 30 proc. mokesčių mokėtojo pajamų neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos (toliau – EBITDA).

Jei pagal pirmą pastraipą atskaitytina nuosavo kapitalo lengvata yra didesnė už mokesčių mokėtojo mokestinio laikotarpio grynąsias apmokestinamąsias pajamas, valstybės narės užtikrina, kad mokesčių mokėtojas galėtų neribotą laiką perkelti nuosavo kapitalo lengvatos perviršį į būsimus laikotarpius.

Valstybės narės užtikrina, kad mokesčių mokėtojai ne ilgiau kaip penkis mokestinius laikotarpius galėtų perkelti nuosavo kapitalo lengvatos dalį, viršijančią 30 proc. EBITDA mokestiniu laikotarpiu.
2. Atsižvelgiant į 5 straipsnį, nuosavo kapitalo lengvata apskaičiuojama kaip grynojo nuosavo kapitalo lygio mokestinio laikotarpio pabaigoje ir grynojo nuosavo kapitalo lygio ankstesnio mokestinio laikotarpio pabaigoje skirtumas.

Nuosavo kapitalo lengvata lygi lengvatos bazei, padaugintai iš 10 metų nerizikingų palūkanų normos atitinkama valiuta ir padidintai 1 proc. įmokų rizika arba, jei mokesčių mokėtojas yra MVĮ, 1,5 proc. įmokų rizika.

Taikant šios dalies antrą pastraipą, 10 metų nerizikingų palūkanų norma atitinkama valiuta yra nerizikingų palūkanų norma, kurios terminas atitinkamai valiutai yra 10 metų, nustatyta įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal Direktyvos 2009/138/EB 77e straipsnio 2 dalį, ir kurios atskaitos data yra metų, einančių prieš atitinkamą mokestinį laikotarpį, gruodžio 31 d.
3. Jei, gavus nuosavo kapitalo lengvatą, per mokestinį laikotarpį nuosavo kapitalo lengvatos bazė yra neigiama, suma, lygi neigiamai nuosavo kapitalo lengvatai, apmokestinama 10 mokestinių laikotarpių iš eilės, neviršijant bendro grynojo nuosavo kapitalo padidėjimo, kuriam tokia lengvata buvo gauta pagal šią direktyvą, išskyrus atvejus, kai mokesčių mokėtojas pateikia pakankamų įrodymų, kad tai lėmė per mokestinį laikotarpį patirti apskaitos nuostoliai arba teisinė prievolė sumažinti kapitalą.
4. Komisijai pagal 9 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama šio straipsnio 2 dalis, pakeičiant įmokų rizikos normą, jei tenkinama bet kuri iš šių dviejų sąlygų:
 - a) šio straipsnio 2 dalyje nurodyta 10 metų nerizikingų palūkanų norma bent trijų Sąjungos valiutų atžvilgiu skiriasi daugiau kaip dviem procentiniais punktais, palyginti su mokestiniu laikotarpiu, kuriuo pradėtas taikyti naujausias

deleguotasis aktas, kuriuo keičiama įmokų rizika, arba, jei tokio deleguotojo akto nėra, ši direktyva, arba

- b) ES zonos bendrojo vidaus produkto augimas yra nulinis arba neigiamas bent du ketvirčius iš eilės

ir

- c) iš atitinkamų duomenų, ataskaitų ir statistinių duomenų, įskaitant valstybių narių pateiktus duomenis, galima daryti išvadą, kad ES mokesčių mokėtojų, kuriems taikoma ši direktyva, skolos finansavimo sąlygų vidurkis nuo paskutinio 2 dalyje nustatyto įmokų rizikos nustatymo padidėjo daugiau nei du kartus arba sumažėjo perpus.

Nustatant įmokų rizikos padidėjimo arba sumažėjimo procentinę dalį, atsižvelgiama į pirmos pastraipos c punkte nurodytų finansavimo sąlygų pokyčius, išskyrus ES nerizikingų palūkanų normos pokyčius, kaip nustatyta įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal Direktyvos 2009/138/EB 77e straipsnio 2 dalį, ir bet kuriuo atveju ji negali būti didesnė nei pirmos pastraipos c punkte nurodytų finansavimo sąlygų padidėjimo arba sumažėjimo procentinė dalis.

5 straipsnis

Kovos su piktnaudžiavimu taisyklės

1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad į nuosavo kapitalo lengvatos bazę nebūtų įtraukiama bet kokio padidėjimo suma, atsiradusi dėl:
 - a) paskolų teikimo tarp asocijuotųjų įmonių;
 - b) akcijų paketų arba verslo veiklos, kaip veikiančio verslo, perleidimo tarp asocijuotųjų įmonių;
 - c) asmens, kuris mokesčių tikslais yra rezidentas jurisdikcijoje, nesikeičiančioje informacija su valstybe nare, kurioje mokesčių mokėtojas siekia atskaityti nuosavo kapitalo lengvatą, įnašo gryniaisiais pinigais.

Ši dalis netaikoma, jei mokesčių mokėtojas pateikia pakankamai įrodymų, kad atitinkamas sandoris buvo sudarytas dėl pagrįstų komercinių priežasčių ir dėl jo nebuvo dvigubai atskaityta nustatyta nuosavo kapitalo lengvata.

2. Kai nuosavas kapitalas padidėja dėl nepiniginio įnašo arba investicijos į turtą, valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad apskaičiuojant lengvatos bazę būtų atsižvelgiama į turto vertę tik tuo atveju, kai turtas yra būtinas mokesčių mokėtojo pajamas duodančiai veiklai vykdyti.

Jei turtą sudaro akcijos, į apskaitą jis įtraukiamas balansine verte.

Jei turtas nėra akcijos, į apskaitą jis įtraukiamas rinkos verte, išskyrus atvejus, kai sertifikuotas išorės auditorius nurodo kitokią vertę.

3. Kai nuosavas kapitalas padidėja dėl grupės reorganizavimo, į tokį padidėjimą apskaičiuojant mokesčių mokėtojo nuosavo kapitalo lengvatos bazę pagal 4 straipsnį atsižvelgiama tik tiek, kiek dėl to nuosavas kapitalas (ar jo dalis), kuris jau buvo grupėje iki reorganizavimo, nepaverčiamas nauju nuosavu kapitalu.

6 straipsnis

Palūkanų atskaitymo ribojimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad mokesčių mokėtojas galėtų iš apmokestinamosios bazės pelno mokesčio tikslais atskaityti viršijančias skolinimosi sąnaudas, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos (ES) 2016/1164³⁵ 1 straipsnio 2 punkte, iki sumos a, atitinkančios 85 proc. tokių sąnaudų, patirtų per mokestinį laikotarpį. Jei tokia suma yra didesnė už sumą b, nustatytą pagal Direktyvos (ES) 2016/1164 4 straipsnį, valstybės narės užtikrina, kad mokesčių mokėtojas mokestiniu laikotarpiu turėtų teisę atskaityti tik mažesnę iš šių dviejų sumų. Skirtumas tarp dviejų sumų a ir b perkeliamas į būsimą arba ankstesnį mokestinį laikotarpį pagal Direktyvos (ES) 2016/1164 4 straipsnį.
2. 1 dalis taikoma viršijančioms skolinimosi sąnaudoms, patirtoms nuo [LB: įrašyti šios direktyvos įsigaliojimo datą].

III SKYRIUS

STEBĖSENA IR ATASKAITŲ TEIKIMAS

7 straipsnis

Stebėseną

Per tris mėnesius nuo kiekvieno mokestinio laikotarpio pabaigos kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai šią su mokestiniu laikotarpiu susijusią informaciją:

- a) mokesčių mokėtojų, kurie per mokestinį laikotarpį pasinaudojo nuosavo kapitalo lengvata, skaičių, išreikštą ir bendro mokesčių mokėtojų, kuriems taikoma ši direktyva, skaičiaus procentine dalimi;
- b) MVI, kurios pasinaudojo lengvata per mokestinį laikotarpį, skaičių, išreikštą ir visų MVI, kurioms taikoma ši direktyva, skaičiaus procentine dalimi, taip pat MVI, kurios pasinaudojo lengvata ir kurios priklauso didžiosioms grupėms, apibrėžtoms Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnio 7 dalyje, skaičių;
- c) bendrą dėl nuosavo kapitalo lengvatų atskaitymo patirtų išlaidų arba negautų mokestinių pajamų sumą, siejamą su nuosavo kapitalo lengvatomis, palyginti su valstybės narės nacionaliniu bendruoju vidaus produktu;
- d) bendrą viršijančių skolinimosi sąnaudų sumą;
- e) bendrą neatskaitomų viršijančių skolinimosi sąnaudų sumą;
- f) mokesčių mokėtojų, kuriems mokestiniu laikotarpiu pagal šią direktyvą buvo taikytos kovos su piktnaudžiavimu priemonės, skaičių, įskaitant susijusias mokestines pasekmes ir taikytas sankcijas;
- g) duomenis apie skolos ir nuosavo kapitalo santykio raidą valstybėje narėje, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/34/ES III priedo A ir C dalyse.

³⁵ 2016 m. liepos 12 d. Tarybos direktyva (ES) 2016/1164, kuria nustatomos kovos su mokesčių vengimo praktika, tiesiogiai veikiančia vidaus rinkos veikimą, taisyklės (OL L 193, 2016 7 19, p. 1).

8 straipsnis

Ataskaitos

1. Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.
2. Rengdama ataskaitą Komisija atsižvelgia į valstybių narių pagal 7 straipsnį pateiktą informaciją.
3. Ataskaitą Komisija skelbia savo svetainėje.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 4 straipsnio 5 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo *[LB: įrašyti šios direktyvos įsigaliojimo datą]*.
3. Taryba gali bet kada atšaukti 4 straipsnio 5 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama praneša Tarybai.
6. Pagal 4 straipsnio 5 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Tarybai apie šį aktą dienos Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

10 straipsnis

Europos Parlamento informavimas

Apie Komisijos deleguotųjų aktų priėmimą, apie bet kokį prieštaravimą dėl jų arba apie Tarybos suteiktų įgaliojimų atšaukimą informuojamas Europos Parlamentas.

11 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [2023 m. gruodžio 31 d.] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
Tas nuostatas jos taiko nuo [2024 m. sausio 1 d.].

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda prie šių nuostatų pridedama jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės gali atidėti šios direktyvos nuostatų taikymą mokesčių mokėtojams, kurie [2024 m. sausio 1 d.] pagal nacionalinę teisę naudojami nuosavo kapitalo lengvata, ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui, kuris jokių atvejų neviršija pagal nacionalinę teisę nustatytos lengvatos trukmės.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

13 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė